



VISIE OP VERPLEEGKUNDIGE ZORG

VOLLEDIGE VERSIE 2023



INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Inleiding	7
De 10 speerpunten	
1. Wij zien de totale mens	9
2. Wij zetten de mens centraal in het zorgproces	11
3. Wij stimuleren zelfredzaamheid bij de oncologische patiënt	13
4. Wij bieden hoog complexe oncologische zorg	15
5. Wij werken multidisciplinair samen	17
6. Wij hebben zeggenschap en verantwoordelijkheid	19
7. Wij zorgen voor elkaar	21
8. Wij verbeteren de kwaliteit van zorg continu	23
9. Wij blijven leren en ontwikkelen	25
10. Wij geven aandachtige zorg	27
Een blik op de toekomst	29
De tot standkoming	31
Literatuur	32



VOORWOORD

Er zijn hele mooie ontwikkelingen gaande in de zorg. De ontwikkelingen in het kankeronderzoek gaan razendsnel en daar krijgt onze verpleegkundige beroepsgroep in het Antoni van Leeuwenhoek als eerste mee te maken. Het is een beroepsgroep die een onmisbaar element vormt binnen behandeling, zorg en welzijn van de patiënt.

Maar de zorg verkeert ook in een roerige tijd. De verpleegkundige beroepsgroep blijft hierbij niet uit de wind. Met name het actuele arbeidsmarktvragestuk is een ontwikkeling met impact: het vraagt veel van de flexibiliteit van onze verpleegkundige beroepsgroep. Een enorm gevoel van trots en ontzag ervaar ik als ik zie hoe toegewijd zij bezig zijn met de toekomst van hun vak. Deze visie op de verpleegkundige zorg reflecteert deze professionele kijk op het vak, ondanks de ontwikkelingen die van buitenaf op ons afkomen. Deze visie laat zien dat onze verpleegkundige beroepsgroep weet waar zij voor staan, wat zij belangrijk vinden in de omgang naar elkaar, in de omgang met patiënten en in een bovengemiddelde uitvoering van het vak. Er is de wil en de drive om vooruit te kijken, om te excelleren en om bovenal het menselijke aspect nooit uit het oog te verliezen.

Deze gedrevenheid sluit aan bij het doel van het AVL: a cure for every cancer and excellent care for every patient'. De tien speerpunten uit de visie op verpleegkundige zorg vormen de basis om deze excellente zorg voor iedere patiënt te garanderen. De zorg stopt niet als een verpleegkundige de kamer van een patiënt uitloopt. Er wordt verpleegkundig onderzoek gedaan, verpleegkundigen investeren tijd in het blijven leren en ontwikkelen en zij werken multidisciplinair samen.

Het is een vak om ongelofelijk trots op te zijn. De verpleegkundige beroepsgroep is de rots in de branding voor patiënten en naasten tijdens een bittere tijd in diens leven. Deze visie laat zien dat de verpleegkundige beroepsgroep leiderschap toont en een duidelijke visie heeft over de kaders waar zij in de komende jaren met elkaar aan gaan werken, bijvoorbeeld vanuit het programma verpleegkundig leiderschap. Uiteraard met steun vanuit de Raad van Bestuur en de rest van de organisatie.

Ik kijk ernaar uit!

Jacqueline Stouthard
Medisch directeur



“Om **excellente zorg voor iedere patient** (liever spreek ik over mens) te leveren is het essentieel dat verpleegkundigen naast de druk om steeds meer handelingsgericht te werken een **persoonsgerichte blik** behouden en steeds opnieuw met de patient kijken wat nodig is in zijn/haar zorgproces.”

Ellen Passchier, verpleegkundig specialist

INLEIDING

Wat is er al, wie zijn wij al?

In het Antoni van Leeuwenhoek, een Comprehensive Cancer Center, ontwikkelen én verlenen wij toonaangevende kankerbehandelingen. Wij als verpleegkundige beroepsgroep vervullen een belangrijke rol en dragen verantwoordelijkheid in de ontwikkeling en verlening van deze behandelingen. Wij zijn direct betrokken bij de patiënt die deze behandelingen ondergaat, en diens naasten. Wij zien de kwetsbare momenten, vieren de mooie momenten en staan patiënten en naasten bij in hun moeilijkste momenten. De betrokkenheid en bevoegdheid van onze verpleegkundige beroepsgroep draagt bij aan wat het AVL bijzonder maakt. Deze visie beschrijft hoe wij verpleegkundigen*, (lees: verpleegkundig specialist, verpleegkundige, verzorgende), daar invulling aan geven.

Waar streven wij naar?

Het doel van het AVL is: “a cure for every cancer and excellent care for every patient”. Om bij te kunnen dragen aan dit ultieme doel en concrete invulling te geven aan ‘excellent care for every patient’ presenteren wij met trots onze visie op de verpleegkundige zorg. Een visie geeft een voorstelling van de toekomst van de organisatie. Onze visie omschrijft welke ambities en maatschappelijke bijdragen wij daarin ambiëren. In tien speerpunten laten wij als AVL-verpleegkundigen zien hoe wij invulling geven **aan excellente zorg voor elke patiënt**. Onze visie op verpleegkundige zorg speelt in op de huidige en toekomstige uitdagingen in het verpleegkundig vakgebied met als doel om continu verpleegkundige excellentie na te streven en te behalen.

Verpleegkundigen zijn experts in het zorgen voor mensen met kanker en spelen een centrale rol in de vervulling van de missie van het AVL. Het is noodzakelijk dat wij een actieve bijdrage leveren om in te spelen op de snelle ontwikkelingen op het gebied van behandelingen van kanker, maar ook de veranderende patiëntenpopulatie, verbeterde technologie en toename van co-morbiditeit. Verpleegkundigen moeten zich sterk voelen en betrokken zijn in de ontwikkelingen en uitdagingen die dit met zich meebrengt. Dit vraagt ook om het sterken van ieders verpleegkundig leiderschapskwaliteiten, die mede door het programma ‘Verpleegkundig leiderschap’ zullen groeien.

Hoe streven wij daarnaar?

Door uit te dragen dat de verpleegkundige beroepsgroep een belangrijke spil vormt in de zorgverlening aan patiënten en expert is in het streven naar excellente zorg. Dit document is daarin een belangrijke stap. Het maakt duidelijk waar wij als beroepsgroep in het AVL voor staan. Hoe werken wij, hoe kijken wij aan tegen de patiënt en tegen de zorg, hoe zien wij onze rol bij het bevorderen van gezondheid, hoe dragen wij bij aan het verbeteren en innoveren van de zorg? Daar zitten verschillende kanten aan, die zijn te onderscheiden in deze tien speerpunten van verpleegkundige zorg. Wij bouwen voort op de kernwaarden van het AVL: **excellent, grensverleggend, betrokken, samen**. Daarnaast eren wij de zeer sterke reputatie met betrekking tot kwaliteit en expertise en de zorg met de menselijke maat, waardoor patiënten een thuisgevoel ervaren in het AVL.

* De verpleegkundige beroepsgroep is veel omvattend. Deze bestaat uit verpleegkundig specialisten, verpleegkundigen en verzorgenden met diverse specialismes en zowel in opleiding, gedetacheerd als in loondienst. Voor de leesbaarheid van deze visie is gekozen om de term verpleegkundigen aan te houden waarmee wordt gesproken over deze volledige beroepsgroep.



SPEERPUNT 1 WIJ ZIEN DE TOTALE MENS

Iris Luttkik, oncologieverpleegkundige in opleiding

WIJ ZIEN DE TOTALE MENS

Wij werken vanuit een allesomvattende blik op de mens, een holistische mensvisie. Dit houdt in dat wij niet alleen kijken naar de zorgvraag, maar ook naar de mens erachter. Er is aandacht voor alle aspecten die beïnvloed worden door deze zorgvraag, zoals; fysieke gesteldheid, gemoedstoestand, sociaal netwerk en levensfilosofie.

Het is de mens achter de zorgvraag zien...

Wij zien de patiënt als geheel in zijn/haar context met een eigen leefwijze, voorkeuren en keuzes. In ons vak is het van groot belang om open te communiceren en adequaat om te gaan met de uiteenlopende patiëntengroep van het AVL. De essentiële basiselementen hiervoor zijn empathie, toewijding, betrokkenheid en gedrevenheid. In het AVL is er waardering en ruimte om deze in te zetten in de zorg voor de 'totale mens'.

"Als een patiënt aangeeft 'het nieuws' van de arts niet te willen horen zonder dat de partner is gearriveerd, dan stel ik alles in werking om hier rekening mee te houden. Dat maakt ook dat ik graag in het AVL werk, omdat hier meestal ruimte en begrip voor wordt getoond als ik dit vraag"

Iris Luttkik, oncologieverpleegkundige in opleiding

...én horen.

In de breedste zin van het woord richten wij ons op het functioneren van de patiënt. Subtiële signalen over angst, pijn en stress, die regelmatig aanwezig zijn bij oncologische patiënten, worden opgemerkt. De tijd nemen om gehoor te geven aan deze signalen is belangrijk aangezien deze herstel, kwaliteit van leven en ook eventueel een goed levenseinde in de weg kunnen staan. De inzet die wij hierin tonen als verpleegkundige beroepsgroep van het AVL bevordert dat patiënten het AVL als warm ervaren en zich als mens gezien en gehoord voelen.

"Wij zijn de vertegenwoordiger van de patiënt. Wij signaleren en ondernemen vervolgens actie voor de patiënt. Door persoonlijke aandacht en een proactieve coördinerende rol laten we de patiënt actief onderdeel zijn van het zorgproces. Bijvoorbeeld; soms geeft de patiënt op een later moment aan dat hij/zij het toch niet eens is met het plan van de arts. Ik zet de patiënt centraal door eerst rustig te luisteren naar de wens patiënt, dan de arts opnieuw langs te laten komen en er ter ondersteuning bij aanwezig te blijven zodat de patiënt zich gesteund voelt in het kenbaar maken van de wens bij de arts."

Anoniem, oncologieverpleegkundige



SPEERPUNT 2 WIJ ZETTEN DE MENS CENTRAAL IN HET ZORGPROCES

Ilhame, verpleegkundige

WIJ ZETTEN DE MENS CENTRAAL IN HET ZORGPROCES

Wij zorgen dat de patiënt grip behoudt in alle fases van het zorgproces, van diagnostiek tot eventueel een palliatief traject. Door het geven van voorlichting en advies, het bieden van een luisterend oor of er simpelweg te zijn stimuleren wij de patiënt mee te denken en te participeren in het zorgproces. Wij staan hierbij naast de patiënt, zijn laagdrempelig benaderbaar en waar dit nodig is treden wij op als belangenbehartiger van de patiënt.

Het is gezamenlijk beslissen...

Wij streven ernaar om zo veel mogelijk te zorgen mét onze patiënt en zo min mogelijk te zorgen vóór onze patiënt. Wij stimuleren hiermee de autonomie van de patiënt door oprecht te luisteren naar wat voor hem/haar belangrijk is en spreken wederzijdse verwachtingen uit. Niet alleen de patiënt speelt een belangrijke rol in onze samenwerking, maar ook de naasten worden actief betrokken. Samen met de patiënt (en zijn naasten) streven wij shared decision making na in zowel de poliklinische, klinische of nazorgfase van het zorgproces.

“De revalidatie is een sprekend voorbeeld. Door vanuit een holistisch perspectief naar de patiënt te kijken, zet je de mens echt centraal. Voor iedere patiënt zijn de gevolgen van de behandeling en ziekte anders en de verpleegkundige is bij uitstek de professional om samen met de patiënt te kijken wat nodig en mogelijk is om met behoud van kwaliteit van leven de behandeling zo goed mogelijk door te komen en vervolgens te herstellen.”

Ellen Passchier, verpleegkundig specialist

...én goed in contact staan met de patiënt

We zijn laagdrempelig benaderbaar voor de patiënt. Daarnaast streven we ernaar dat de patiënt een vast contactpersoon heeft met een verpleegkundige achtergrond. Er wordt de tijd genomen voor de patiënt in het moment om vervolgens deze kennis te delen met collega's, zodat het effect van de samenwerking groter is dan die van de benaderde collega alleen, ofwel synergie.

“Een goede anamnese aan het begin van een opname kan echt een groot verschil maken tijdens én na de opname. Patiënten schrikken soms van de vragenlijst, maar als je aangeeft dat het is bedoeld om de patiënt beter te leren kennen en op alle vlakken te kunnen helpen, dan merk je dat de patiënt ook beter kenbaar maakt wat er speelt en zich beter kan uiten. Als verpleegkundige kun je zo tijdig de collega's op de hoogte stellen en de nodige disciplines en interventies inzetten”

Ilhame, verpleegkundige



SPEERPUNT 3 WIJ STIMULEREN ZELFREDZAAMHEID BIJ DE ONCOLOGISCHE PATIËNT

Ria Ravensbergen, transferverpleegkundige

WIJ STIMULEREN ZELFREDZAAMHEID BIJ DE ONCOLOGISCHE PATIËNT

Wij helpen de patiënt om te gaan met een verandering en/of beperking door de ziekte of behandeling. Zoals steun bieden bij acceptatie van de diagnose en het leren omgaan met en anticiperen op bijwerkingen van verschillende therapieën. Wij geven voorlichting, advies en instructie zowel fysiek, door middel van E-health en schriftelijk. Wij passen preventieve interventies toe. Dit doen we om complicaties te helpen voorkomen en een gezonde leefstijl te bevorderen.

Het is anticiperen op behoefte van patiënt...

Met anticiperen bedoelen wij: vooruitkijken op welke zorg mogelijk nodig is om de zelfredzaamheid van de patiënt zoveel mogelijk te behouden gedurende het gehele zorgproces. Wij zijn ervaren in de mogelijke hobbels die een patiënt kan tegenkomen. Door onze ervaring kunnen wij de patiënt hierop voorbereiden en waar nodig interventies inzetten om, als deze uitdagingen zich toch voordoen, deze te verminderen. Onze vooruitziende blik en ervaring in de oncologische zorg is waardevol om de patiënt te laten vertrouwen op het lichaam ondanks tegenslagen.

“Door de ontwikkeling dat kanker meer en meer een chronische ziekte wordt is het belangrijk om zelfredzaamheid te stimuleren. Het beeld bij kanker is nog vaak dat het een dodelijke ziekte is, dat de patiënt doodziek is en dat alles uit handen genomen moet worden. Het is belangrijk om dit te begrenzen, ook al gaat het soms tegen je gevoel in”

Anoniem, oncologieverpleegkundige

...én waar nodig leren, informeren en adviseren.

Aanvullend op de behandeling zelf is het leren, informeren en adviseren van groot belang voor de zelfredzaamheid van de patiënt. Wij voeren dagelijks motiverende gesprekken over het belang en de mogelijkheden in onder andere beweging, oefeningen, leefstijl, voeding en medicijngebruik.

“Het gaat niet alleen om welke kennis je hebt het gaat er ook om hoe je met die kennis om gaat en hoe je die kennis overbrengt. Patiënten worden soms ontslagen met een complexe nazorg, er is veel mogelijk in de thuissituatie. Het is daarbij belangrijk dat je de patiënt (en naasten) zodanig informeert dat zij met vertrouwen naar huis gaan”

Ria Ravensbergen, transferverpleegkundige



SPEERPUNT 4 WIJ BIEDEN HOOG COMPLEXE ONCOLOGISCHE ZORG

Fieke Haak, oncologieverpleegkundige
Lisa Zwaan, oncologieverpleegkundige

WIJ BIEDEN HOOG COMPLEXE ONCOLOGISCHE ZORG

Wij bieden zorg binnen de uitdagende omgeving van het AVL waar zeer gespecialiseerde behandelingen plaatsvinden. De vooruitstrevende en vernieuwende behandelingen doen een beroep op onze kennis en kunde waarbij soms verder moet worden gekeken dan het bekende. De complexiteit van onze zorg komt ook naar voren in de ethische dilemma's zoals welzijn van de patiënt, de veiligheid van de behandeling, autonomie van de patiënt, weldoen en rechtvaardigheid. Bijvoorbeeld wel of niet doorbehandelen en met welke consequenties.

Het is het bieden van zeer gespecialiseerde zorg...

Het AVL ontwikkelt en biedt zeer gespecialiseerde behandelingen dat een beroep doet op gespecialiseerde kennis en kunde van ons. Het volgen van de ontwikkelingen en mogelijkheden, het uitvoeren van complexe behandelingen, het omgaan met nieuwe medische technologie, een kritische blik op uitkomsten, het tijdig signaleren van een grillig verloop en het bieden van psychische en sociaal-maatschappelijke ondersteuning zijn voorbeelden van onze directe bijdrage aan de vernieuwende behandelingen.

"Voor patiënten is een behandeling in studieverband soms een laatste strohalm wat veel psychische ondersteuning en waakzaamheid voor de patiënt behoeft. Zeker met een studie weet je van tevoren niet of en hoe het aanslaat."

Fieke Haak, oncologieverpleegkundige

...én het omgaan met ethische dilemma's die het meebrengt.

De hoog complexe zorg uit zich niet alleen in uitgebreide behandelmogelijkheden, maar ook in de nodige psychosociale ondersteuning die hieruit voortvloeit. Het vraagt van ons aandacht voor bijvoorbeeld gevoelens van angst, levensvragen en verdriet van naasten.

"Juist omdat er zoveel mogelijk is en er lang wordt doorbehandeld is het zeer ingewikkeld wanneer er dan ineens geen curatieve behandeling meer mogelijk is. Het moment dat genezing niet meer mogelijk is, vraagt een belangrijke rol van de verpleegkundige in de gespreksvoering met de patiënt."

Lisa Zwaan, oncologieverpleegkundige



SPEERPUNT 5 WIJ WERKEN MULTIDISCIPLINAIR SAMEN

Jessica van den Tweel, oncologieverpleegkundige/praktijkopleider

Samina Kiyani, oncologieverpleegkundige/praktijkopleider

WIJ WERKEN MULTIDISCIPLINAIR SAMEN

Wij vervullen een actieve rol in de multidisciplinaire samenwerking omdat wij een cruciale schakel zijn in de zorg voor de patiënt. Een effectieve communicatie, wederzijds vertrouwen, goede coördinatie en een soepele samenwerking met andere zorgprofessionals zijn voor ons essentieel in het bieden van goede kwaliteit van zorg. Wij leveren met onze expertise en ervaring een belangrijke bijdrage aan het creëren van een zo optimaal mogelijk zorgproces voor de patiënt en voeren hierin de regie in. Daarnaast zoeken wij verbinding met zorgpartijen in de regio voor een effectieve doorstroom, goede ketenzorg, communicatie en uitwisseling van kennis.

Het is een gezamenlijk doel...

Korte lijnen met minimale hiërarchie tussen de verschillende disciplines zijn kenmerkend voor onze organisatie en bevorderen de multidisciplinaire samenwerking. Een sprekend voorbeeld is het Supportive care team, waarbij arts en verpleegkundige in gelijkwaardigheid een adviserende rol vervullen in de laatste levensfase. Een nauwe en multidisciplinaire samenwerking kom je op verschillende niveaus tegen en zijn onmisbaar voor onze complexe en excellente zorg.

“Moeten we doen wat kan of kijken we naar wat de patiënt wil?; dat is een belangrijke afweging in ons werk. Het luisteren en betrekken van elkaars expertise hierin is erg belangrijk”

Jessica van den Tweel, oncologieverpleegkundige/
praktijkopleider

...én het zijn van een gelijkwaardig collega.

Wij zijn een spil in het signaleren van de situatie van de patiënt. Ook organiseren wij de zorg voor de patiënt als deze complex is en er meerdere disciplines betrokken zijn. Wij vervullen hierin een actieve rol door bijvoorbeeld een MDO (Multi Disciplinair Overleg) te organiseren. Dit doen wij om de zorg goed op elkaar af te stemmen en de neuzen dezelfde kant op te krijgen in een zo optimaal mogelijk zorgproces voor de patiënt. In de multidisciplinaire samenwerking en zo ook tijdens een MDO is de expertise en ervaring van iedere zorgprofessional van gelijke waarde en wordt deze gerespecteerd.

“Op de hoofd-hals afdeling worden we voorafgaand aan de start van de klinische behandeling al betrokken om te kijken wat de verpleegkundige visie is op het behandeltraject van de patiënt en waar de rol voor de verpleegkundige is weggelegd in dit traject. De verpleegkundige denkt mee en er wordt ook daadwerkelijk naar geluisterd, soms is onze mening doorslaggevend in de keuze voor het advies van het beste behandelplan. Verpleegkundigen hebben soms een andere kijk op kwaliteit van leven, de haalbaarheid en veiligheid van een behandeling voor de patiënt en diens naasten. Hierdoor is dit een toegevoegde waarde in de besluitvorming en kan er vroegtijdig geanticipeerd worden op wat er vanuit verpleegkundig oog nodig is voor de patiënt.”

Samina Kiyani, oncologieverpleegkundige/
praktijkopleider



SPEERPUNT 6 WIJ HEBBEN ZEGGENSCHAP EN VERANTWOORDELIJKHEID

William Koevoets, oncologieverpleegkundige/voorzitter VAR

WIJ HEBBEN ZEGGENSCHAP EN VERANTWOORDELIJKHEID

Wij zijn verpleegkundig leiders; gedreven, proactief en inspirerend. Wij zijn trots op ons vak. Wij laten onze stem horen op afdelings-, organisatie- en landelijk niveau. Wij staan voor gelijkwaardige besluitvorming waarbij de verpleegkundige niet slechts geconsulteerd wordt, maar ook aan tafel zit. Verpleegkundig leiderschap is een versterker om die verpleegkundige meerwaarde te blijven waarmaken.

Het is verantwoordelijkheid nemen en krijgen...

In ons werk nemen wij verantwoordelijkheid in het uitvoeren van de totale zorg rondom de patiënt. Maar ons werk gaat verder dan dat, wij zorgen voor continuïteit en kwaliteit, kijken naar vernieuwing en kijken naar elkaar. Op ons kan worden gebouwd nu en in de toekomst en dat maakt dat wij verantwoordelijkheid krijgen en nemen in de ontwikkeling van de zorg van morgen.

“Wij zijn een grote groep met veel diverse kwaliteiten. Deze capaciteit moet worden benut! De ene collega heeft talent in bedenken van een vernieuwing en een andere collega hoe je deze vernieuwing het best kunt implementeren in de praktijk en collega’s hierover kan informeren. De juiste kwaliteit op de juiste plek inzetten of er zelf voor zorgen dat je op de juiste plek meedenkt is belangrijk”

William Koevoets, oncologieverpleegkundige/
voorzitter VAR

...én van grote invloed zijn.

Onze inbreng is onmisbaar, op verschillende niveaus. Wij brengen onze observaties en interpretaties in waarmee we het beleid voor de patiënt mede bepalen. Binnen de organisatie beslissen wij mee op beleidsveranderingen die van invloed zijn op de zorg door deel te nemen aan ziekenhuis brede projectgroepen. Door middel van de VAR (verpleegkundige adviesraad) laten wij onze stem horen in het AVL. Buiten het AVL delen wij onze kennis via symposia, netwerken en opleidingen.

“Als verpleegkundige kom je op voor je patiënt. Als je denkt; dat is niet professioneel, dat is niet wat de patiënt wil, dan toon je daarin zeggenschap. Bijvoorbeeld; als een behandelcode van een patient niet is besproken, dan kaart je dit direct aan bij de arts zodat dit alsnog wordt gedaan. Aangevuld door collega; in toenemende mate tonen verpleegkundigen ook zeggenschap op organisatieniveau. Bijvoorbeeld; door een goede bespreking van de behandelcode ook beleidsmatig te verbeteren”

Elsbeth van der Laan, verpleegkundig specialist
Debby Watson, oncologieverpleegkundige



SPEERPUNT 7 WIJ ZORGEN VOOR ELKAAR

Alice Brouwer-Kanyange, verzorgende IG

WIJ ZORGEN VOOR ELKAAR

Wij creëren een gezonde en veilige werkomgeving door ook voor elkaar en onszelf te zorgen. Als geen ander herkennen en erkennen wij de uitdagingen van ons beroep en bieden hierin ondersteuning en waardering aan elkaar. Een belangrijk onderdeel van het goed kunnen uitvoeren van ons werk is; het tijdig vragen van hulp, het bedanken voor hulp, het delen van bronnen en kennis, het meedenken bij dilemma's en natuurlijk het vieren van successen. Daarnaast moedigen wij elkaar aan om niet te vergeten voor onszelf te zorgen en soms eens pas op de plaats te maken na bijvoorbeeld een ingrijpende casus.

Het is het bieden van een luisterend oor...

Voor steeds meer mensen met kanker zijn de overlevingskansen groot. Echter brengt de diagnose kanker onzekerheid en spanning met zich mee. Als verpleegkundige wordt je veelvuldig geconfronteerd met situaties die je raken. Dit vraagt van ons dat wij elkaar ondersteunen. Een sterk en veilig team is hierbij een voorwaarde. Natuurlijk zijn wij er voor elkaar en praten we met elkaar om heftige gebeurtenissen te verwerken. Wij bieden elkaar een luisterend oor.

"Het voor elkaar zorgen gebeurt één op één tijdens het werk, maar ook tijdens de dag evaluatie binnen het team. Daarnaast maken we gebruik van intercollegiaal coachen waarbij persoonlijke en professionele groei gestimuleerd wordt"

Annet Homan, oncologieverpleegkundige

...én het zijn van elkaars coach.

Daarnaast creëren wij gelegenheid om elkaar te coachen en intervisie te bieden. Dit kan binnen een multidisciplinaire samenstelling waarbij we leren van en met elkaar. Door vanuit verschillende perspectieven naar een casus te kijken wordt wederzijds begrip bevorderd.

"Als verzorgende stem je de verpleegzorg voor de patiënt af met de verpleegkundige. Wij maken gebruik van elkaars kwaliteiten, leren van elkaar en hebben oog voor elkaars werkdruk. Onze aanvulling is net dat stapje extra voor de patiënt, dat is wat ik belangrijk vind om te doen in mijn werk"

Alice Brouwer-Kanyange, verzorgende IG



SPEERPUNT 8 WIJ VERBETEREN DE KWALITEIT VAN ZORG CONTINU

Mariët Wagenmakers, oncologieverpleegkundige

WIJ VERBETEREN DE KWALITEIT VAN ZORG CONTINU

Wij verbeteren de kwaliteit van zorg door voortdurend te streven naar excellentie en mogelijkheden voor ontwikkeling. Het AVL is uniek in zijn verbinding tussen onderzoek en zorg en de vertegenwoordiging van ons vakgebied kan hierin niet ontbreken. Voor verpleegkundigen is een grotere rol weggelegd in de vorm van verpleegkundig onderzoek, implementatie, innovatie en kennisuitwisseling. In de praktijk zijn wij continu bezig met verbeteren van zorg door knelpunten te signaleren en verbeteringen in gezamenlijkheid tot uitvoering te brengen.

Het is ontwikkelen van ideeën...

Wetenschap vormt een belangrijke basis voor excellente zorg in het AVL. Verpleegkundig (wetenschappelijk) onderzoek is essentieel voor het verkrijgen en verspreiden van nieuwe kennis waarmee we de verpleegkundige zorg in lijn brengen met de veranderende zorgvraag. Verpleegkundig onderzoek is binnen het AVL in ontwikkeling. De ambitie is om in de toekomst zorg en wetenschap nog meer in verbinding te brengen door het inzetten van combinatiefuncties waarbij werken in de praktijk en onderzoek naast elkaar bestaan en elkaar optimaal aanvullen.

“Verpleegkundigen moeten nieuwsgiering zijn naar waarom én hoe we dingen doen. Ik kan zo een paar onderwerpen noemen waar je onderzoek naar kunt doen en kunt kijken of we hierin iets kunnen verbeteren of anders doen, of juist concluderen dat hoe we het doen nog goed is”

Lisanne Fransen, wondstoma-/
oncologieverpleegkundige

...én streven naar excellentie.

Wij vinden het belangrijk om te blijven innoveren en streven naar excellentie; het vraagt van ons leiderschap om hier verantwoordelijkheid in te nemen en een proactieve rol in te spelen. Hierbij luisteren we naar de feedback van de patiënt en werken wij zoveel mogelijk volgens Evidence Based Practice. Onze diversiteit in opleidingsachtergronden, zoals; verzorgenden, algemeen verpleegkundigen, oncologieverpleegkundigen en verpleegkundig specialisten, maakt dat wij elkaar kunnen aanvullen in het signaleren, analyseren en uitvoeren van verbetering zowel in de directe zorg als in kwaliteitsverbetering van het zorgproces.

“Patiënt en familie zijn een belangrijke graadmeter voor de kwaliteit. Zij geven aan het bijzonder te vinden hoe wij in het AVL omgaan met onze kennis, dat geeft de patient een veilig gevoel. Zo'n compliment motiveert ons weer om verder te verbeteren”

Debby Watson, oncologieverpleegkundige



SPEERPUNT 9 WIJ BLIJVEN LEREN EN ONTWIKKELEN

Rosa Notenboom, oncologieverpleegkundige

WIJ BLIJVEN LEREN EN ONTWIKKELEN

Binnen het AVL worden de (oncologie) verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten van de toekomst opgeleid. Wij zijn ambitieus en bieden zorg van topkwaliteit. Wij hebben een groot lerend vermogen, dit komt onder andere tot uiting in het open staan voor feedback van elkaar en van onze patiënten. Wij zijn ons bewust van onze kwaliteiten en talenten, maar ook van onze ontwikkelpunten. Wij reflecteren op ons functioneren, zowel individueel als in teamverband. Wij verdiepen ons door middel van scholing en verbreden onze kennis en vaardigheden door een bijdrage te leveren aan wetenschappelijke studies en nieuwe behandelmethoden. Er zijn loopbaan- en talentontwikkelpaden voor een goede en langdurige inzetbaarheid van verpleegkundigen.

Het is onze tomeloze ambitie...

Het hebben van een voorbeeldfunctie/voortrekkersrol op gebied van oncologische zorg, zien we als maatschappelijke verplichting. Om goede zorg te kunnen blijven geven is het nodig om te blijven leren. De steeds complexer wordende zorg vraagt om meer technologische en digitale vaardigheden. Daarnaast zijn competenties op het gebied van ondersteunen en coachen van patiënten bij levensvragen van groot belang in de uitvoering van ons werk. We blijven leren om aan te blijven sluiten bij de zorgvraag van morgen. Dit kan vormgegeven worden door het uitwisselen en opdoen van expertise, door deelname aan landelijke werkgroepen, scholingen en symposia.

“Er is een groot scholingsaanbod binnen de AVL-academie beschikbaar, het ligt dus voor een deel in jezelf om te blijven leren en ontwikkelen. Qua tijd en energie is het soms wel een uitdaging om deze kansen te grijpen. Aanvulling collega; het deelnemen ondanks werkdruk kan soms juist ook inspireren en weer nieuwe energie geven”.

Carla Melgers, oncologieverpleegkundige
Claudia Biermans, teamleider

...én ons lerend vermogen.

De kracht van een team ligt in het samenwerken met elkaar. Door veel samen te werken en elkaar feedback te geven, zowel positief als negatief, wordt er een open leerklimateit gecreëerd. Daarnaast blijven wij ons hierdoor bewust van onze kwaliteiten en talenten, maar ook van onze ontwikkelpunten. De geleerde lessen en nieuwe inzichten passen wij steeds weer toe in de patiëntenzorg

“Mijn collega ziet dingen die ik niet zie, je wil hetzelfde doel bereiken maar dat kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld; een patiënt was moeilijk te motiveren om uit bed te komen. Een collega gaf mij een tip om een activerend voorstel te doen in plaats van een vraag te stellen aan de patiënt. We respecteren elkaar hierin zolang er open communicatie is”

Rosa Notenboom, oncologieverpleegkundige.



SPEERPUNT 10 WIJ GEVEN AANDACHTIGE ZORG

Heleen van der Luit, Verzorgende IG

WIJ GEVEN AANDACHTIGE ZORG

Wij geven zorg aan anderen zoals wij zelf behandeld zouden willen worden, vanuit medemenselijkheid. Ons hoofd blijft koel, ons hart is warm. Hierdoor lukt het ons om adequate zorg te geven aan mensen in een ingrijpende periode van hun leven. We zijn bekwaam, betrokken, betrouwbaar en we zijn ons bewust van ons handelen. Wij weten wat wij doen én waarom wij iets doen!

Het is medemenselijkheid...

Voor het verlenen van aandachtige zorg hebben wij het beste voor met onze patiënten, de naasten en onze collega's. Wij zijn professioneel betrokken bij de patiënt en diens naasten, maar met gepaste afstand. Dit doen wij door aandachtig te luisteren en aanwezig te zijn bij de patient, ook als dit soms ongemakkelijk of pijnlijk is. Op passende wijze communiceren wij met onze patienten, zodat wij hierin aansluiten op zijn/haar belevingswereld. Ons eigen moreel kompas verliezen wij hierbij niet uit het oog.

"Wij geven zorg aan anderen zoals wij zelf behandeld zouden willen worden vanuit medemenselijkheid. Ons hoofd blijft koel, ons hart is warm. Hierdoor lukt het ons om adequate zorg te geven aan mensen in een ingrijpende periode van hun leven".

Heleen van der Luit, verzorgende IG

...én inzet op het juiste moment bij de juiste persoon

We verlenen zorg aan patiënten in een ingrijpende periode in hun leven. Hierdoor worden we soms geconfronteerd met heftige gebeurtenissen. We zijn getraind in het voeren van gesprekken met allerlei patienten en zorgprofessionals. Hierdoor weten we het juiste te benoemen op het juiste moment

"Je hoeft soms weinig te zeggen om een patiënt wel te raken. Je mag ook jezelf zijn binnen bepaalde grenzen, dat helpt de patiënt ook."

Ilhame, verpleegkundige



“Hoe blijf je een veerkrachtige en bevlogen zorgprofessional? Deze vraag is van alle tijden en hier hebben wij ook nu aandacht voor. De lessen uit het verleden helpen ons hierbij om naar de toekomst te kijken en je als verpleegkundige te positioneren.”

Merel van Klinken, oncologieverpleegkundige

EEN BLIK OP DE TOEKOMST: ZO ZIEN WIJ HET VOOR ONS

Deze visie op verpleegkundige zorg sterkt de verpleegkundige beroepsgroep in de uitvoering van het beroep. Nog belangrijker is dat deze visie ook dient als uitgangspunt om excellente zorg te leveren aan de oncologische patiënt van nu en in de toekomst. In de toekomst zullen verpleegkundigen een steeds belangrijkere rol spelen bij het leveren van zorg die zowel veerkrachtig en duurzaam is als blijft streven naar excellentie, maar ook onderhevig zal zijn aan externe ontwikkelingen. Wij zullen vooroplopen en zien het als volgt voor ons:

“Kwaliteit voor de patiënt, kwaliteit voor het imago en kwaliteit op de werkvloer”

Samina Kiyani, oncologieverpleegkundige/
praktijkopleider

De zorg voor de oncologische patiënt ontwikkeld zich snel; door onder andere stijgende incidentie van kanker, nieuwe en meer complexe behandelingsopties en de opkomst van specialistische rollen die patiënten ondersteunen. De zorgvraag van patiënten heeft hierdoor steeds vaker betrekking op verschillende domeinen. Bovendien kijken patiënten steeds meer naar wat ze nog wel kunnen, waardoor er minder aandacht uitgaat naar de ziekte zelf. Wij zullen onze centrale rol en spil in het zorg proces versterken om te blijven streven naar excellente zorg bij directe én indirecte zorg voor mensen met een risico op, leven met én na kanker in verschillende contexten.

De toenemende zorgvraag en stijgende kosten brengen dilemma's met zich mee. De schaarste en werkdruk zijn voelbaar voor ons en doet in toenemende mate een beroep op ons. Nu en in de toekomst zullen wij kritisch nadenken over wat wij doen, wat wij daarvoor nodig hebben, wat het resultaat is en welke keuzes hiervoor nodig zijn. Dit zorgt enerzijds voor een verdere professiona-

lisering van onze beroepsgroep, maar anderzijds ook voor waakzaamheid ten behoeve van kwaliteit en werkdruk. Wij zullen waken voor **duurzame zorg** voor zowel de patienten als de maatschappij als onszelf.

“Het AVL kan nog meer innoveren, bijvoorbeeld: preventief sporten en het eten van eiwitten met als doel om zo goed mogelijk een operatie te ondergaan. Innovatie trekt verpleegkundigen aan, maar wij moeten er ook voor waken niet altijd het wiel opnieuw uit te vinden en dus samen te werken met o.a. andere ziekenhuizen.”

Shannen Kok, oncologieverpleegkundige

Verpleegkundige professionalisering is een belangrijke voorwaarde om tot excellente én toekomstbestendige zorg te komen. Hierbij gaat het om beroepsinhoud, kennisontwikkeling, de positie van de verpleegkundige in de organisatie en de samenleving en over professionele verantwoordelijkheid. Even zo belangrijk is de individuele beroepshouding en persoonlijke ervaringen die een verpleegkundige vormt in de zorgverlening die zij/hij verleent. Voor beide componenten is aandacht en waardering noodzakelijk om **veerkrachtige zorg** te kunnen leveren

Bovendien zullen wij blijven pleiten voor de patiënten, ervoor zorgen dat hun stemmen gehoord worden en hun behoeften worden vervuld. Wij zullen betrokken zijn bij onderzoek, onderwijs en beleidsontwikkeling, en zo onderdeel zijn in het vormgeven van de toekomst van zowel ons werkveld als ons beroep. In deze ontwikkelingen en uitdagingen van de toekomst vormt deze visie een leidraad en wij zien hiermee de toekomst van verpleegkundige zorg met vertrouwen tegemoet!



PROJECTGROEP VISIE OP VERPLEEGKUNDIGE ZORG:

Voorste rij v.l.n.r.: Claudia Biermans, Mariët Wagenmakers, Hanne Waarts,
Merel van Klinken. Achterste rij v.l.n.r.: Annet Homan, Sara Bes, Iris Luttik

DE TOT STANDKOMING

Dit document is een mijlpaal van het programma verpleegkundig leiderschap. Vanuit de verpleegkundige beroepsgroep werd, volgens de 0-meting in 2022, een gebrek aan visie op verpleegkundige zorg ervaren in het AVL. Een deel team binnen het programma verpleegkundig leiderschap heeft deze wens op zich genomen met deze visie als resultaat. De visie zoals die in dit document is geformuleerd, is gebaseerd op grondige en veelzijdige voorwerk, aangevuld met een brede interactieve toetsing:

- tijdens 5 klankbordsessies in november 2022;
- tijdens 2 VAR kennislunch in december 2022;
- tijdens feedbacksessies van een kritische leesgroep, maart 2022;
- tijdens verificatie van gequote medewerkers, maart 2022
- via feedbackgesprek met de VAR, maart 2022.

De visie op verpleegkundige zorg is gebaseerd op de internationale beschrijving van het verpleegkundig domein, het Nederlandse beroepsprofiel voor verpleegkundigen en het beroepsprofiel voor verpleegkundig specialisten. Het doel van verplegen is het bevorderen van gezondheid, herstel, groei en ontwikkeling, het voorkomen van ziekte, aandoening of beperking en het uitvoeren van palliatieve zorg. Daarnaast vormde bestaande visies van collega-verpleegkundigen een bron van inspiratie.

Het team dat deze visie heeft samengesteld bestaat uit:

- Annet Homan, oncologieverpleegkundige
- Claudia Biermans, teamleider
- Hanne Waarts, oncologieverpleegkundige/verpleegkundig onderzoeker
- Iris Luttik, oncologieverpleegkundige in opleiding
- Mariët Wagenmakers, oncologieverpleegkundige
- Merel van Klinken, oncologieverpleegkundige
- Sara Bes, beleidsmedewerker

Tijdens de eerste klankbordsessies en VAR-kennislunches zijn de speerpunten vastgesteld en werden specifieke speerpunten nog voorgelegd en uitgediept met de aanwezigen. Deze verdieping diende om de visie betekenis te geven en te concretiseren in aanvulling op elkaar. De geïnterviewden komen van verschillende afdelingen en poli's en vervullen verschillende functies als verzorgende, verpleegkundige of als verpleegkundig specialist. Samen vertegenwoordigen zij de volle breedte van de verpleegkundige beroepsgroep van het AVL.

Het doel dat wij ons hierin stelden; het ontwikkelen van een visie op zorg die AVL breed is afgestemd op en wordt uitgedragen door de verpleegkundige beroepsgroep. De visie is concreet, deze snapt en herkent iedereen uit de verpleegkundige beroepsgroep en allen voelen zich hiermee ook verbonden. De visie is breed geïmplementeerd en komt op vele plekken in de organisatie terug waardoor het handvatten biedt in alle facetten van het werk. Hier zullen wij ons ook na publicatie van deze visie aan commiteren.

Ten slotte is de visie getoetst bij een aantal sleutelpersonen in het AVL, te weten:

- Raad van Bestuur: Jacqueline Stouthard, medisch directeur
- Verplegingswetenschappelijk onderzoekers: Hanne Waarts en Roos Smoor-Enzlin
- Programmamanager Verpleegkundige Leiderschap: Linda Hofland
- Verpleegkundige Advies Raad: William Koevoets, voorzitter

LITERATUUR

Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. (2017). Missie, visie en kernwaarden [visiedocument]

Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. (2020). Strategie 2030 [visiedocument]

Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. (december 2020). Verpleegkundig leiderschap in het Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis [beleidsnotitie]

Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. (februari 2022). Kwaliteit van zorg in het AVL [visiedocument]

Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. (mei 2022). Onderzoeksresultaten 0-meting kwaliteit van zorg en baantevredenheid [onderzoekrapport]

Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. (november 2020). Visie verpleegkundige adviesraad 2021-2023 [visiedocument]

Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis. (oktober 2017). Visie op verpleegkunde in het Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis [visiedocument]

Cummings, G. G., Lee, S., Tate, K., Penconek, T., Micaroni, S. P., Paananen, T., & Chatterjee, G. E. (2021). The essentials of nursing leadership: A systematic review of factors and educational interventions influencing nursing leadership. *International Journal of Nursing Studies*, 115, 103842.

Drury, A., Sulosaari, V., Sharp, L., Ullgren, H., de Munter, J., & Oldenmenger, W. (2023). The future of cancer nursing in Europe: Addressing professional issues in education, research, policy and practice. *European Journal of Oncology Nursing*, 102271.

Kaljouw, M., & van Vliet, K. (2015). Naar nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren. Zorginstituut Nederland.

Lambregts, J., & Grotendorst, A. (2019). Beroepsprofiel verpleegkundig specialist. V&V, Utrecht.

Nursing Definitions. (2002). ICN - International Council of Nurses. <https://www.icn.ch/nursing-policy/nursing-definitions>

Schuurmans, M., Lambregts, J., & Grotendorst, A. (2012). Beroepsprofiel verpleegkundige. V&VN, Utrecht.

Tigert, J. A., & Laschinger, H. K. (2004). Critical care nurses' perceptions of workplace empowerment, magnet hospital traits and mental health. *Dynamics (Pembroke, Ont.)*, 15(4), 19-23.

Van Bogaert, P., Peremans, L., Diltour, N., Van Heusden, D., Dilles, T., Van Rompaey, B., & Havens, D. S. (2016). Staff nurses' perceptions and experiences about structural empowerment: A qualitative phenomenological study. *PloS one*, 11(4), e0152654.